

2006-08-27 (Alvar Svensson) - Självrättfärdighet

Predikan på 11 sönd efter Tref 2006.

Text Luk 18: 9-14 ” För några som var säkra på att de själva var rättfärdiga och som föraktade andra, berättade Jesus också denna liknelse: 10 "Två män gick upp till templet för att be. Den ene var farisé och den andre publikan. 11 Farisén stod och bad för sig själv: Gud, jag tackar dig för att jag inte är som andra människor, rånare, brottslingar, äktenskapsbrytare, eller som den där publikanen. 12 Jag fastar två gånger i veckan, jag ger tionde av allt jag tjänar. 13 Publikanen stod långt borta och vågade inte ens lyfta blicken mot himlen utan slog sig för bröstet* och bad: Gud, var nådig mot mig, syndare. 14 Jag säger er: Han gick hem rättfärdig, inte den andre. Ty var och en som upphöjer sig skall bli förödmjukad, men den som ödmjukar sig skall bli upphöjd."

Bön: Uppsök o Jesus en och var, son från din hjord sig söndrat har, som lever utan tukt och vill ej nådens budskap lyssna till. O Helge Ande, ditt ord din röst. Låt oss får höra till vår tröst. Att tro och hopp och kärlek ren Må växa till hos var och en.

Självrättfärdighet, det samma som orättfärdighet

Jesus berättar denna liknelse för en viss bestämd målgrupp. Det var sådana som i sin egen tillräcklighet föraktade andra. Det var ett ytterst allvarligt tillstånd men tyvärr inte ovanligt. Därför gör vi klokt i att rannsaka oss själva så ingen av oss tillhör den kategorin människor. Denna predikan vill vara en hjälp för oss i den prövningen.

Först och främst måste vi klara ut vad vi menar med att vara rättfärdig. Det är inte så vanligt ord i dagligt tal, om vi ska säga samma sak så säger vi som regel, oskyldig eller frikänd och då gäller det en domstols dom det är alltså en juridisk term. En människa misstänks för ett brott, polisen utreder och lämnar det till åklagaren som väcker åtal och för målet till domstol och en rättslig prövning äger rum. Då kan det hända att den åtalade blir frikänd och får gå ut i friheten och är oskyldig. Då kan man säga att domstolen har förklarat honom rättfärdig.

De som avses i denna text hade föreställningen att de var rättfärdiga inför Gud. Det betyder att de kunde tänka sig att möta den rättfärdige Guden och av honom förklaras rättfärdiga. De hade verkligen gjort allt som stod i deras makt för att uppnå denna rättfärdighet. De menade att ingen kunde döma dem eftersom de uppfyllt lagen, de var rena och skuld fria. I denna sin egen självgjorda rättfärdighet kunde de förakta andra som inte nådde lika långt som de.

Hur man uttryckte denna sin egen rättfärdighet visade mannen i templet som gjorde ett uttalande om sin nästa. Han tackade Gud för sin enastående ställning och han kunde räkna upp en del saker som han var helt fri ifrån. Han kunde också hänvisa Gud till den bedrövlige stackare som stod nere vid väggen och inte visste någon råd om sin ställning inför Gud.

Det var inte bara att han var fri från belastningen av svåra synder han hade dessutom en massa saker som han ville visa fram. Alltsammans skulle ge honom en trygghet inför döden och domen. Men alltsammans var bara ett spel som skulle tilltala den yttre gemenskapen, ett skådespel att avnjuta och låta sig underhållas av. Ty därinne i hjärtat satt ett förskräckligt gift nämligen självgodheten som gjorde att man utan vidare kunde förakta andra människor. Det var tillräckligt för Jesus att fälla den hårda domen, icke rättfärdig, det vill säga skyldig!

Det onda som satt därinne var tillräckligt för att stjälpas hela lassset. Men det är svårt, ja, omöjligt för oss människor att se sådant, det gör bara Gud. När vi därför ska pröva oss själva ska vi inte se oss omkring bland all världens människor och göra jämförelser och mäta oss med dem. Vi ska mäta oss med Gud. Han säger: Var heliga som jag Herren er Gud helig! Det går inte an att komma med någon annan rättfärdighet.

En man skrev om sin nyss avlidna farmor att hon var varmt religiös. Naturligtvis räknade han med att denna varma religiositet skulle försäkra henne om en ingång i himlen. Och ni minns kanske att Jesus talade om detta då han säger: ”Många ska komma till mig på den dagen och säga; Herre, Herre, har vi inte profeterat med hjälp av ditt namn och med hjälp av ditt namn drivit ut onda andar och med hjälp av ditt namn gjort många kraftgärningar? Men då skall jag säga dem sanningen: Jag har aldrig känt er. Gå bort ifrån mig, ni laglösa! (Matt 7:22-23).

Vad ska jag ta vägen med min synd? Vart ska fly för din Ande? frågar den rädda människan. Den människa som drabbats av lagens dom i samvetet, är inte hjälpt med hänvisning till den egna religionen eller rättfärdigheten, den är ju en del av problemet. Då hjälper inte en hög religiös temperatur, den kan till och med vara vittne om religiös infektion, för att tala med medicinska termer.

Det första jag måste undersöka i självprovningen är om det finns något inom mig som utgör grund för mitt hopp. Gör det, det då måste den raseras! Det är omöjligt att det skulle få plats något värdefullt inom mig själv eftersom allt inom mig är smittat med synd. Min hjälp måste finnas utom mig och ingen annanstans. Då märker jag att jag kommer allt närmare den stackare som står där nere och inte ens vill se upp. Han hade ingenting att komma med, man kan säga att han står där naken. Avslöjad, utan någonting som kan anses vara till hjälp och då finns det bara en enda sak kvar för honom att göra, nämligen vända sig till – just det - Gud.

Ja, men det var ju mötet med Gud som var så avslöjande så smärtsamt? Ja, men vart skulle han vända sig? Ingen människa kan hjälpa honom i den situationen, bara Gud själv, Guds egen nåd. Kan den inte hjälpa då finns det inget hopp överhuvudtaget mer för själen. Ge nu akt på Jesu ord: ”Denne gick hem rättfärdig, inte den andre”.

Hur kunde det komma sig? Jo av Guds nåd fick han precis det han behövde, förlåtelse och skuldfrihet. All hans synd var betald, han kunde möta Gud utan skuld eller synd. Hans problem var redan lösta, en annan hade tagit skulden på sig och erlagt betalning för den. Han kunde likt den fridömde säga till alla han mötte, jag är fri! Vår självprovning bör leda oss fram till samma självkänedom.

I denna berättelse möter oss de två stora religionerna. Det finns många religioner i världen säger man, javisst men de kan delas upp två och antingen har man den ena eller har man den andra. Människan är, medvetet eller omedvetet, en religiös varelse. Hon har en gud och tjänar honom på det ena eller andra sättet. Det är inget som hindrar att man kallar sig kristen eller rent av är engagerad i kyrkans verksamhet. Men sanningen kvarstår, det finns bara två religioner.

I sin dogmatik säger Franz Pieper: ”Riktningar innanför kristenhetens yttre ram, som låter människans försoning med Gud helt eller delvis komma till stånd genom mänskligt handlande, faller därmed tillbaka på det hedniska religionsbegreppet och står utanför kristendomen i religiöst avseende. De har förlorat Kristus och ’fallit ur nåden’ ”(Gal 5:4).

Publikanen bad om Guds nåd över sitt liv, Gud var hans enda tillflykt i en oerhört svår situation. Utanför Guds hjälp fanns inget hopp för honom. Nu gäller frågan oss som samlats här idag, var har vi vårt hopp? Vilken är det i första hand vi väntar oss hjälpen av, vår egen insats eller Guds nåd? Är det i lagens bud eller vid nådastolen som Gud har satt fram som ett försoningsmedel mellan oss och Gud, den nådastol som är bestänkt med Kristi oskyldiga blod.

Ur den CA artikel XX om tro och goda gärningar citerar vi: ”Först att våra gärningar ej kunna försona Gud eller förtjäna syndernas förlåtelse och nå, utan att vinner den blott genom tron, då vi tro att vi upptas i nåden för Kristi skull. Han ensam står som Medlaren eller försoningsmedlet genom vilken Fadern försonas. Den som förlitar sig på att genom gärningar förtjäna nåden, försmår därför både Kristi förtjänst och nåden. Han söker utan Kristus en väg en väg till Gud, genom sina egna krafter. Detta trots att Kristus har sagt, Jag är vägen Sanningen och Livet. Denna lära behandlas överallt av Paulus. T ex i Ef 2 ”Av nåden är ni frälsta genom tron ... ”

Och lite längre fram säger samma artikel: Denna lära skänker mycken tröst eftersom samvetena inte

kan få tröst i egna gärningar utan blott genom tron. Slut citat.

Den kristna trons probersten, läran om rättfärdiggörelsen av nåd utan gärningar, har vi blivit påmind om idag. Lagens religion, fariseismen – den största religionen kan inte rättfärdigförklara en enda människa. Men nådens religion säger till varenda människa att Gud i Kristus har förklarat hela världen rättfärdig i Kristi uppståndelse. Låt oss mina vänner alltid förbli här och inte släppa tilltron till Guds underbara nåd, Hans nådefulla vilja eller hans undervisning i evangelium. Amen